

Bruxelles, 7. lipnja 2021.
(OR. en)

9545/21

ENFOPOL 218
JAI 681
CT 77
PROCIV 68

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 7. lipnja 2021.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 8663/21 + COR 1

Predmet: Zaključci Vijeća o zaštiti javnih prostora
– *zaključci Vijeća (7. lipnja 2021.)*

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o zaštiti javnih prostora, koje je Vijeće (pravosuđe i unutarnji poslovi) odobrilo na 3799. sastanku održanom 7. lipnja 2021.

Zaključci Vijeća o zaštiti javnih prostora

1. NAPOMINJUĆI da otpornost mora započeti zaštitom europskih demokratskih vrijednosti, institucija i načina života te da se njome mora obuhvatiti cijelo društvo,
2. ISTIČUĆI da je cilj Europske unije osigurati građanima visoki životni standard u području slobode, sigurnosti i pravde razvojem zajedničkog djelovanja među državama članicama u području policijske suradnje, kako je navedeno u glavi V. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
3. NAGLAŠAVAJUĆI da su nedavni teroristički napadi izvršeni u javnim prostorima diljem EU-a istaknuli potrebu za jačanjem napora u cilju poboljšanja zaštite javnih prostora,
4. UZIMAJUĆI U OBZIR razvoj prijetnji i potrebu za sprečavanjem terorističkih napada kojima se želi uzrokovati nestabilnost i strah u našim otvorenim društvima te za zaštitom lokalnih zajednica od njih,
5. ISTIČUĆI činjenicu da porast terorizma potaknut nasilnim ekstremizmom, bez obzira na njegovu ideološku motivaciju, izaziva sve veću zabrinutost u pogledu javnih prostora, a osobito vjerskih objekata,
6. UVAŽAVAJUĆI činjenicu da se javni prostori po svojoj naravi smatraju osjetljivima na neprijateljske i nezakonite radnje kojima se nastoji ugroziti sigurnost i sloboda kretanja koje obilježavaju Uniju i donose koristi njezinim građanima,
7. NAPOMINJUĆI da zbog razvoja našeg digitalnoga gospodarstva, raširene uporabe interneta, bežičnih mreža i komunikacije putem mobilnih telefona zaštita javnih prostora ujedno obuhvaća dimenziju kibersigurnosti,

8. UVIĐAJUĆI da se terorizmom i nasilnim ekstremizmom zbog njihove propagande i izvješćivanja o njima u uobičajenim medijima ili na društvenim medijima pojačava osjećaj nesigurnosti i doprinosi širenju terorističkog sadržaja na internetu te se na taj način podrivaju temeljne vrijednosti područja slobode, sigurnosti i pravde Europske unije,
9. UVAŽAVAJUĆI činjenicu da neki javni prostori i velika događanja, primjerice vjerski objekti, željeznički kolodvori, javni parkovi, poslovna područja, turističke lokacije, sveučilišta i škole, velika sportska i kulturna događanja, masovna okupljanja i prosvjedi, zahtijevaju odgovarajuću zaštitu zbog njihove naravi, ranjivosti i društvenog značaja te potencijalne prijetnje od napada i njegovih posljedica,
10. PODSJEĆAJUĆI da neki od načina djelovanja terorističkih napada počinjenih u Europi i u drugim međunarodnim kontekstima ne uključuju samo uporabu vatrenog oružja i eksploziva, nego i lako dostupno oružje niske tehnologije kao što su oružje s oštricom i vozila, osobito iznajmljena ili ukradena vozila, u cilju izravnog nanošenja štete i ugrožavanja života građana,
11. NAPOINJUĆI da bi se zaštita javnih prostora trebala temeljiti na cjelovitom i horizontalnom pristupu kojim se povezuju strategije EU-a i relevantne nacionalne i lokalne strategije, kao i javno-privatna partnerstva,
12. POZDRAVLJAJUĆI Komisijinu Agendu EU-a za borbu protiv terorizma donesenu 9. prosinca 2020., u kojoj se utvrđuju ključne mjere koje su u tijeku ili koje treba poduzeti na razini EU-a u vezi s poboljšanjem zaštite javnih prostora,
13. UZIMAJUĆI U OBZIR činjenicu da tijela kaznenog progona imaju ključnu ulogu u sprečavanju terorističkih napada, kao i u sigurnosti i zaštiti javnih prostora, osobito putem suradnje i partnerstava s drugim relevantnim dionicima kao što su lokalne općine, sveučilišta, privatni subjekti i lokalne zajednice,
14. ISTIČUĆI važnost prekogranične suradnje i koordinacije u jačanju kapaciteta tijela kaznenog progona i u utvrđivanju dobrih praksi koje mogu provoditi operateri javnih prostora, kao što su sigurnosne mjere koje se poduzimaju tijekom velikih sportskih događanja, u objektima javnog prijevoza, u javnim prostorima međunarodnih zračnih luka i na turističkim lokacijama,

15. PREPOZNAJUĆI važnost novih tehnologija u zaštiti javnih prostora, osobito u vezi s otkrivanjem prijetnji i analizom velikih skupova podataka, pri čemu se jamče temeljna prava i sloboda građana,

VIJEĆE

16. POTIČE KOMISIJU da nastavi ulagati napore u pokretanje i financiranje inicijativa, kao što su Forum EU-a o zaštiti javnih prostora, programi i projekti osposobljavanja u okviru Fonda za unutarnju sigurnost i Obzora Europa, te da nastavi provoditi programe utemeljene na dobrovoljnoj istorazinskoj ocjeni na razini stručnjaka te POZIVA KOMISIJU da istraži dodatne mogućnosti za podupiranje projekata i inicijativa za poboljšanje zaštite javnih prostora i otpornosti zajednice, osobito putem mjera predloženih u Akcijskom planu za potporu zaštiti javnih prostora iz 2017. i prioriteta utvrđenih u Agendi EU-a za borbu protiv terorizma iz 2020.,
17. ISTIČE važnost otpornosti, razvoja zaštitnih rješenja i jačanja suradnje i pomoći među tijelima kaznenog progona DRŽAVA ČLANICA, unutar primjenjivog pravnog okvira, uz potporu EUROPOL-a i mreže ATLAS u odgovoru na terorističke napade i složene hitne situacije s ciljem rješavanja kriznih situacija putem razmjene opreme, tehnologije, posebnih policijskih jedinica i pružanja tehničke podrške i tehničkog stručnog znanja. U skladu s tim ciljem PREDLAŽE jačanje sposobnosti službi koje prve interveniraju za otkrivanje sumnjivih ponašanja i predmeta pri rješavanju kriznih situacija,
18. POTIČE DRŽAVE ČLANICE da podrže razvoj i provedbu koncepata integrirane sigurnosti u javnim prostorima,
19. PREPORUČUJE da CEPOL i mreže kaznenog progona, posebno one koje su uključene u EU-ov forum stručnjaka za zaštitu javnih prostora (EUCPN, ATLAS, AIRPOL, RAILPOL, AQUAPOL, ENLETS, EU-ova mreža za zaštitu visokorizičnih javnih prostora), u svojim programima osposobljavanja i rada u obzir uzmu strateške ciljeve povezane sa zaštitom javnih prostora kako bi se povećala usklađenost i poboljšale sinergije,

20. NAGLAŠAVA važnost istraživanja i razvoja na razini DRŽAVA ČLANICA i na razini EU-a, uključujući buduće inicijative inovacijskog centra EU-a za unutarnju sigurnost, za razvoj alata za zaštitu javnih prostora,
21. POTIČE EUROPOL da, u skladu sa svojim zakonskim mandatom i uzimajući u obzir mehanizme za određivanje prioriteta između DRŽAVA ČLANICA i laboratorija za inovacije, nastavi istraživati digitalne tehnologije i protumjere protiv terorističkih napada koje treba uspostaviti u javnim prostorima u korist DRŽAVA ČLANICA i svih europskih građana. To bi istraživanje moglo biti usmjereno na razvoj tehnika za otkrivanje eksploziva, na zaštitu od bespilotnih letjelica, težak kiberkriminalitet i umjetnu inteligenciju u obradi velikih skupova podataka, uz potpuno poštovanje odgovarajućih propisa i normi o zaštiti podataka. Uz brzu i korisnu razmjenu operativnih informacija s DRŽAVAMA ČLANICAMA, rezultate bi trebalo neprekidno razmjenjivati u obliku godišnjih izvješća te primjenom priručnikâ o zaštiti javnih prostora s ažuriranim informacijama i preporukama za tijela kaznenog progona DRŽAVA ČLANICA,
22. PREPORUČUJE da EUROPOL, ENISA, EU-LISA i drugi relevantni akteri EU-a u okviru svojih mandata pružaju potporu DRŽAVAMA ČLANICAMA u vezi sa sprečavanjem teškog kiberkriminaliteta i sabotaze sustava javne rasvjete, mobilnih komunikacija, sustava videonadzora na javnim mjestima i drugih sustava koji mogu utjecati na sigurnost javnih prostora,
23. NAGLAŠAVA važnost istraživanja i razvoja u EUROPOL-ovu laboratoriju za inovacije i u drugim agencijama EU-a za razvoj zaštite i protumjera protiv bespilotnih letjelica i njihove kombinirane uporabe s vatrenim oružjem i eksplozivima te POZIVA DRŽAVE ČLANICE da podrže Komisijin europski program za testiranje protumjera protiv sustavâ bespilotnog zrakoplova, kao i razmjenu dobrih praksi,

24. PREPORUČUJE da CEPOL nastavi podupirati EU-ove programe osposobljavanja tijela kaznenog progona u području sigurnosti i zaštite javnih prostora i lakih meta, zaštite kritične infrastrukture, sigurnosti velikih događanja, otkrivanja sumnjivih ponašanja, unutarnjih prijetnji, otkrivanja kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih tvari (KBRN) / eksploziva, protumjera protiv bespilotnih letjelica i aktivnih strijelaca te zaštite od njih,
25. NAGLAŠAVA da je potrebno da DRŽAVE ČLANICE rade na nacionalnim te regionalnim i lokalnim strategijama za povećanje otpornosti lokalnih zajednica i javnih prostora i da ih, ako je to izvedivo, provedu i/ili unaprijede,
26. POTIČE DRŽAVE ČLANICE da razvijaju projekte u vezi sa zaštitom javnih prostora i mjesta na kojima se okuplja velik broj ljudi, da se uključuju u te projekte i da aktivno sudjeluju u njima, a da se pritom ostvaruju sinergije među međunarodnim i nacionalnim dionicima, kao što su regionalna/lokalna tijela, tijela kaznenog progona, privatna zaštitarska društva, privatna poduzeća i drugi, u cilju suradnje i razmjene znanja kojima se doprinosi smanjenju rizika i poboljšanju uporabe pametnih i sigurnih tehnologija za zaštitu javnih prostora,
27. NAGLAŠAVA važnost sigurne operativne komunikacije koja je interoperabilna na razini EU-a za tijela kaznenog progona i druge djelatnike u području sigurnosti kako bi oni na primjeren način mogli osigurati zaštitu i odgovor u slučaju prekogranične suradnje u području javnih prostora i velikih događanja te POZIVA DRŽAVE ČLANICE da i dalje podupiru inicijative EU-a kojima se žele poboljšati postojeći sustavi i interoperabilni komunikacijski sustavi na razini EU-a za javnu sigurnost, osobito projekt „BroadWay” u okviru Obzora 2020.,
28. PREPORUČUJE da DRŽAVE ČLANICE preispitaju svoje nacionalne pravne okvire kako bi ograničile nezakonito nošenje oružja s oštricom u javnim prostorima i na velikim događanjima te da razmotre osmišljavanje posebnih zaštitnih mjera u vezi s vjerskim objektima te POZIVA KOMISIJU da razmotri postojeće mogućnosti i potencijalne buduće inicijative za daljnje jačanje zaštite na razini EU-a,

29. POTIČE DRŽAVE ČLANICE da nastave proučavati i analizirati sigurnosne smjernice i alate za subjekte koji se bave iznajmljivanjem vozila kako bi se spriječio i ublažio rizik od napada vozilima u javnim prostorima te POZIVA KOMISIJU da istraži mogućnosti za sprečavanje i ublažavanje učinka napada vozilima na razini EU-a,
30. POZIVA DRŽAVE ČLANICE da provjere svoje nacionalno zakonodavstvo i lokalne propise u cilju osiguravanja da oni sadržavaju jasne odredbe u pogledu administrativnih zahtjeva i odgovornosti za one koji planiraju sigurnost javnih prostora i upravljaju njome te PRIMA NA ZNANJE cilj KOMISIJE da istraži mogućnosti za utvrđivanje minimalnih obveza za operatere javnih prostora,
31. SAVJETUJE DRŽAVAMA ČLANICAMA da nastave planirati i organizirati praktične vježbe i zajedničko osposobljavanje lokalnih tijela, tijela kaznenog progona, civilne zaštite, službi hitne medicinske pomoći, privatnih poduzeća, privatnih zaštitarskih društava i drugih dionika u cilju poboljšanja pripravnosti i odgovora tijela kaznenog progona i službi koje prve interveniraju,
32. NAGLAŠAVA da bi DRŽAVE ČLANICE trebale osigurati primjerene alate, uključujući postojeće smjernice EU-a, kako bi lokalne vlasti mogle provoditi temeljite procjene rizika i ranjivosti, kao i smjernice o zaštitnim mjerama te mreže EU-a i nacionalne forume za razmjenu znanja i najboljih praksi među navedenim tijelima,
33. POZIVA DRŽAVE ČLANICE na podizanje razine osviještenosti gradova o postojećim inicijativama i forumima EU-a kojima se olakšava razmjena dobrih praksi i podupiru projekti koji se provode na lokalnoj razini te POZIVA KOMISIJU da pokrene provedbu angažmana EU-a za sigurnost i otpornost gradova najavljenog u Agendi EU-a za borbu protiv terorizma iz 2020.,
34. POTIČE DRŽAVE ČLANICE na uključivanje tehnika prevencije kriminaliteta putem uređenja okoliša na lokalnoj razini i u okviru javno-privatnih partnerstava i projekata kao mehanizam za zaštitu javnih prostora, osobito u cilju sprečavanja napada zabijanjem vozila, eksplozija, napada kemijskim, biološkim, radiološkim i nuklearnim tvarima, improviziranih zapaljivih naprava, aktivnih strijelca i drugih načina djelovanja u prostorima kao što su željeznički kolodvori i postaje podzemne željeznice, javni prostori međunarodnih zračnih luka, vjerski objekti, poslovna područja, turističke lokacije (primjerice spomenici i muzeji), sveučilišta i škole te drugi prostori koji mogu biti predloženi na temelju procjene rizika.